
YOG FOR Å SKILLE DET GUDDOMMELIGE FRA DET DJEVELSKE

Yogeshwar Krishn har en enestående stil når han tar opp et problem. Han antyder først det spesielle ved saken for å samle oppmerksomheten om den, og så utdyper og forklarer han spørsmålet. Hans utredning av handling kan brukes som et eksempel på dette. I kapittel 2 formante han Arjun om å handle. Han foreslo i kapittel 3 at han burde gjennomføre den foreskrevne handling. Han opplyste om dens særpreg og påpekte at praktisering av yagya er handling. Og så, før han beskrev innholdet i yagya, tok han for seg dens opprinnelse og hva har å tilby oss. I kapittel 4 grep han til mer enn et dusin måter å avdekke yagyas innhold på, og forklarte at praktiseringen av yagya er handling. Det er nå at meningen med handling blir klar: i egentligste forstand betegner den yogisk kontemplasjon og tilbedelse som oppnås ved hjelp av sinnet og sansene.

På samme måte nevnte Krishn i kapittel 9 den guddommelige skatt og mengden av djevelske impulser som hopet seg opp. Etter å ha understreket de viktigste trekkene, sa han til Arjun at mennesker med en djevelsk natur betrakter ham som ingenting annet enn en ynkerdig dødelig. Han har tross alt menneskekropp, og det er i denne form han har nådd fram til sin øverste tilstand. Men de som er onde og uvitende, nekter å tilbe ham. Hans hengivne, derimot, er velsignet med den guddommelige skatt og mediterer målbevisst om ham. Men de guddommelige og djevelske impulsers natur er ennå ikke klargjort. Det er først i dette kapitlet at denne oppgaven påbegynnes, og det første som blir lagt fram, er den guddommelige skatts attributter.

- 1. "Herren sa: 'Fryktløshet, indre renhet, standhaftig yog for kunnskap, veldedighet, avholdenhet, yagya, studium av skrifter, botsøvelse og rettskaffenhet...'"**

Total mangel på frykt, indre fromhet, konstant anstrengelse og meditasjon for å finne sannheten, komplett selvoppgivelse,

श्रीभगवानुवाचः अभयं सत्त्वसंशुद्धिर्ज्ञानयोगव्यवस्थितिः ।

दानं दमश्च यज्ञश्च स्वाध्यायस्तप आर्जवम् ॥१॥

undertrykkelse av sinn og sanser, gjennomføring av yagya (som Krishn har forklart i kapittel 4), ofring til selvbeherskelsens ild og til sansenes ild, ofring av pran og apan til hverandre og til slutt tilbedelsens prosess som innebærer å ofre seg selv til kunnskapens ild som oppnås mer ved sinnets og sansenes indre prosess enn ved yagya som utføres med olejefrø, byggaks og et alter (Krishn aksepterer ingen slike seremonihandlinger eller offerriter som yagya), meditasjon om Jeget som er disiplinen som tilskynder den enkelte mot den identiske Øverste ånd, botsøvelse som former sinnet sammen med sansene i tråd med det elskede mål og integritet i hjerte og sinn foruten kroppen og dens sanser, er noen av trekkene som karakteriserer fromme mennesker.

2. "Ikke-vold, sanndrøhet, avholdenhet fra sinne, fornektelse, ro, fravær av ondskap, medfølelse med alle vesener, uegennytte, ømhet, beskjedenhet, avholdenhet fra fåfengte anstrengelser..."

Sann ikke-vold er Sjelenes frelse, for nedverdiggelse av Sjelen er vold. Som Krishn har forsikret vil han bli ødeleggeren av hele menneskeheten og skaper av varnsankar hvis han ikke utfører sin oppgave samvittighetsfullt. Siden Jegets karakter (varn) er som Guds karakter, er hans flakking rundt om i naturen varnsankar. Dette er til skade for Sjelen, og hans ytring er ikke-vold i egentligste forstand. Sanndrøhet er ikke å si det som tilsynelatende er virkelig og behagelig. Er det sant når vi sier at disse klærne tilhører oss? Det kan faktisk ikke forekomme en mer loddrett løgn enn dette. Hvis vi ikke er herre over vår egen person som er foranderlig, hvordan kan klærne som bare dekker den, tilhøre oss? Yogeshwar har selv snakket om sannhetens natur til Arjun og slått fast at det ikke er noen ende på det som er sant i de tre oppdelingene av tiden – fortid, nåtid og framtid. Bare Jeget er sant. Han er den øverste sannhet. Det er denne sannheten vi må feste blikket på. Enkelte andre attributter ved et rettskaffent

अहिंसा सत्यमक्रोधस्त्यागः शान्तिरपैशुनम् ।
दया भूतेष्वलोलुप्त्वं मार्दवं ह्रीरचापलम् ॥२॥

menneske er avholdenhet fra sinne, overgivelse av det man måtte ha, fornektelse av begjær etter det godes belønninger såvel som ond handling, fravær av ustadighet, unnlåte å begå uheldige handlinger som er i strid med det ønskede mål, følelse av nåde for alle vesener, ikke tilknytning til gjenstander også når sansene er knyttet til dem, følelse av ømhet, skam ved å vike bort fra målet og holde seg borte fra nytteløse anstrengelser.

3. **”Storhet, tilgivelse, tålmodighet, renhet i tanke og livsførsel og fravær av fiendtlighet og forfengeligheit – alt dette er attributter hos mennesket som er utstyrt med guddommelig rikdom.”**

Herlighet er en egenskap ved Gud alene og den som handler ut fra denne guddommelige storslagenhet, får del i den. Med det samme Angulimal så på Mahatma Buddh, ble tankene hans forvandlet. Dette skyldes Buddhs iboende storhet, storheten som bevirker velsignelse. Krishn avslutter sin oppregning ved å fortelle Arjun at andre særmerker ved den guddommelige skatt er tilgivelse, stødig temperament, uskyld, ikke fiendskap mot noen og total avvisning av innbilskhet. Til sammen er 26 attributter regnet opp, og mens alle bare finnes hos den søkende der meditasjonen er modnet, finnes de delvis i oss alle. De ligger slumrende også i mennesker som domineres av onde impulser, og det er på grunn av dette at selv den største synder har rett til forsoning.

4. **”Skryt, arroganse og innbilskhet foruten sinne, grov tale og uvitenhet er alle, O Parth, kvaliteter hos et menneske med djevlesk kvalitet.”**

Nå blir funksjonsmåtene hos de to karaktertypene utdypet.

तेजः क्षमा धृतिः शौचमद्रोहो नातिमानिता ।
भवन्ति संपदं दैवीमभिजातस्य भारत ॥३॥
दम्भो दर्पोऽभिमानश्च क्रोधः पारुष्यमेव च ।
अज्ञानं चाभिजातस्य पार्थ सम्पदमासुरीम् ॥४॥

5. **”Siden det er slått fast, O Pandav, at mens den guddommelige skatt frigjør og den djevleske tilstand virker som lenker, har du ikke behov for å sørge, for du er velsignet med guddommelig rikdom.”**

Arjun er preget av en hellig disposisjon, og han vil utvilsomt nå fram til frelse og dermed til Krishns egen tilstand. Men hos hvem har den guddommelige rikdom og de djevleske impulser tilhold?

6. **”Det finnes i verden, O Parth, to slags vesener, de fromme, som jeg har dvelt ved ganske mye, og de djevleske som du nå skal få høre om fra meg.”**

Det finnes i verden to slags mennesker, de gudelignende og de djevellignende. Når hellige impulser er aktive i hjertet, er mennesket gudelignende, men han blir djevlesk hvis han er fylt av djevleske tilbøyeligheter. Enten mennesker er født i Arabia eller Australia eller hvor som helst ellers, er menneskene over hele verden bare oppdelt i disse to kategoriene. Etter at Krishn hittil har sagt mye om gudelig disposisjon, fortsetter han nå med å opplyse Arjun om særtrekkene ved det djevleske sinn.

7. **”Uten tilbøyelighet i noen retning, engasjerer man seg i gode handlinger og unngår onde handlinger. Den demoniske har verken renhet eller riktig livsførsel, ikke engang sanndruhet.”**

Mennesker med djevlesk legning er uvitende om både det som er riktig å gjøre og om det man bør unngå fordi det er uriktig. Derfor eier de ikke uskyld, rett livsførsel og de evige sannheter. Hvordan sinnet deres fungerer, går fram i følgende vers:

दैवी संपद्धिमोक्षाय निबन्धायासुरी मता ।
मा शुचः संपदं दैवीमभिजातोऽसि पांडव ॥ ५ ॥
द्वौ भूतसर्गो लोकेऽस्मिन् दैव आसुर एव च ।
दैवो विस्तरशः प्रोक्त आसुरं पार्थ मे शृणु ॥६ ॥
प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च जना न विदुरासुराः ।
न शौचं नापि चाचारो न सत्यं तेषु विद्यते ॥७ ॥

8. "Siden verden, som de sier, er uvirkelig, uten ly og Gud, skapt av seg selv gjennom gjensidig (kvinne-mann) samleie, hva annet finnes det enn fysisk nytelse?"

Med en slik antakelse er den eneste hensikten med jordelivet å nyte sensuelle gleder. Hva annet finnes det enn dem?

9. "Disse onde og grusomme menneskene er demoraliserte og sløve fordi de har slike synspunkter, og de er født bare for å ødelegge verden."

Deres natur er ødelagt av avhengigheten av misforståtte synspunkter, og den eneste hensikten med deres eksistens er å ødelegge eksistensen til andre.

10. "De er besatt av arroganse, innbilskheter og løssloppenhet og fylt av umettelig begjær, holder seg til falske doktriner og handler med ondskap."

Disse uvitende personene er vanvittige av egoisme og preges av begjær som ikke kan tilfredsstilles. De har misforståtte oppfatninger og hengir seg til en religiøs praksis som i virkeligheten er vanhellig og korrumpert. Også de antatt hellige seremoniene og offerritene som de utfører, er ingenting annet enn pervertering.

11. "De har kjørt seg fast i utallige engstelser som strekker seg helt inn i døden, og de er opptatt av å nyte sanselige objekter. De er fast overbevist om at tilfredsstillelse av kjødelig begjær er det høyeste mål."

Tilfredsstillelse av sanselig begjær er den eneste lykke for dem, og de er så begeistret for denne tanken at de bare

असत्यमप्रतिष्ठं ते जगदाहुरनीश्वरम् ।
अपरस्परसंभूतं किमन्यत्कामहैतुकम् ॥८॥
एतां दृष्टिमवष्टभ्य नष्टात्मानोऽल्पबुद्धयः ।
प्रभवन्त्युग्रकर्माणः क्षयाय जगतोऽहिताः ॥९॥
काममाश्रित्य दुष्पूरं दम्भमानमदान्विताः ।
मोहाद्गृहीत्वासद्ग्राहान्प्रवर्तन्तेऽशुचित्रताः ॥१०॥
चिन्तामपरिमेयां च प्रलयान्तामुपाश्रिताः ।
कामोपभोगपरमा एतावदिति निश्चिताः ॥११॥

streber etter å nyte så mye som mulig, for det finnes ingenting annet for dem.

12. "De er lenket av hundrevis av bindinger i form av illusoriske håp og er prisgitt begjær og sinne. De begår den feilen at de skaffer seg rikdom for å tilfredsstille sin lyst."

Et enkelt tau er nok til å henge en person, men disse menneskene har viklet seg inn i utallige forhåpninger.

De er henfalte til lyst og sinne og engasjerer seg natt og dag i å samle rikdom for å tilfredsstille sanselig begjær. Det sies videre i denne sammenhengen:

13. "Deres ustanselige tanke er denne: Jeg har tjent dette i dag og jeg skal oppfylle dette ønsket. Jeg har disse rikdommene, og jeg skal skaffe meg mer i framtiden."

Og –

14. "Jeg har drept denne fienden, og jeg skal også drepe andre fiender. Jeg er Gud og innehar suvereniteten."

I tillegg til at de innbiller seg at de er perfekte, sterke og lykkelige, er de også forfengelige når de ser på sin store formue og edle fødsel, og de tror feilaktig at de er uten like.

15. "Villedet på denne måten av uvitenhet tenker de: "Jeg er rik og av edel byrd. Hvem kan måle seg med meg? Jeg skal utføre yagya, gi almisser og leve et lykksalig liv."

De er ofre for enda flere villfarelser. Men her ligger et problem. Alt disse menneskene gjør, sies å være et resultat av uvitenhet. Vi kan spørre om det også er uvitenhet å praktisere yagya og

आशापाशशतैर्बद्धाः कामक्रोधपरायणाः ।

ईहन्ते कामभोगार्थमन्यायेनार्थसंचयान् ॥१२॥

इदमद्य मया लब्धमिमं प्राप्स्ये मनोरथम् ।

इदमस्तीदमपि मे भविष्यति पुनर्थनम् ॥१३॥

असौ मया हतः शत्रुर्हनिष्ये चापरानपि ।

ईश्वरोऽहमहं भोगी सिद्धोऽहं बलवान्सुखी ॥१४॥

आढयोऽभिजनवानस्मि कोऽन्योऽस्ति सदृश्यो मया ।

यक्ष्ये दास्यामि मोदिष्य इत्यज्ञानविमोहिताः ॥१५॥

veldedighet. Før Krishn dveler ved dette problemet i det 17. vers, tar han opp spørsmålet om disse uvitende, villedete menneskenes endelikt.

16. "De er ført på villspor på mange måter, sitter fast i et villniss av tilknytninger og er overdrevent opptatt av sanslige gleder. Derfor havner de i det mest besmittede helvete."

Krishn vil senere belyse dette helvetes særpreg, men i mellomtiden vender han tilbake til problemet med de uvitendes tilsynelatende hellige handlinger:

17. "Disse innbilske personene som er beruset av forfengeligheit og rikdom, tilbyr demonstrative offer som bare er yagya i navnet og et brudd på skriftens formaning."

Disse personene er blitt arrogante og sanseløse av rikdom og verdslig ære, og de utfører seremonier og offerriter som bare er yagya i navnet og ugudelige i tillegg. De følger ikke formen for tilbedelse som er fordnet av Yogeshwar Krishn i versene 24-33 og 10-17 i henholdsvis kapittel 4 og 6.

18. Disse onde og nedverdige personene er underdanige overfor forfengeligheit, brutal kraft, arroganse, begjær og sinne, og de har en følelse av fiendskap overfor meg som har tilhold i dem og alle andre."

Ifølge skriften er erindring om Gud yagya. De som viker bort fra denne veien og bare utfører yagya i navnet eller gjør noe annet enn yagya, avskyr Gud og er fiendtlig overfor ham. Men det finnes personer som fortsetter å føle avsky, men som likevel blir frelst. Vil disse Guds fiender også bli frelst? Krishns svar på dette spørsmålet er at de ikke blir det.

अनेकचित्तविभ्रान्ता मोहजालसमावृताः ।
प्रसक्ताः कामभोगेषु पतन्ति नरकेऽशुचौ ॥ १६ ॥
आत्मसंभाविताः स्तब्धा धनमानमदान्विताः ।
यजन्ते नामयज्ञैते दम्भेनाविधिपूर्वकम् ॥ १७ ॥
अहंकार बलं दर्पं कामं क्रोधं च संश्रिताः ।
मामात्मपरदेहेषु प्रद्विषन्तोऽभ्यसूयकाः ॥ १८ ॥

19. "Jeg fordømmer for alltid disse avskyelige, fornedrete og grusomme personene, de mest ynkvverdige i menneskeheten, til demoniske fødsler.

De som tilber i strid med skriftens forordninger, er de lavt-fødte og de usleste av mennesker, og det er de som anses å være utøvere av grusomme dåder. Krishn har tidligere erklært at han kaster slike ynkvverdige personer ned i helvete. Nå gjentar han dette når han sier at han dømmer dem til evige, djevleske fødsler. Dette er helvete. Hvis plagene i et vanlig fengsel er forferdelige, hvor mye verre må det ikke være å havne i underlegne livsformer? Det er derfor avgjørende viktig at man alltid forsøker å skaffe seg den guddommelige skatt.

20. "I stedet for å erkjenne meg, O sønn av Kunti, er disse uvitende toskene, som er unnfanget i djevleske skjød fødsel etter fødsel, dømt til å falle enda lavere til den mest nedverdige tilstand."

Denne ynkvverdigheten har fått navnet helvete. La oss nå se på opprinnelsen til dette helvetet.

21. "Siden begjær, sinne og grådighet er tre porter til helvete fordi de ødelegger Jeget, bør de forsakes."

Begjær, sinne og grådighet er de tre fundamentene som djevleske impulser hviler på. Å oppgi dem er derfor gunstig.

22. "Personen, O sønn av Kunti, som kommer seg bort fra disse tre dørene til helvete, praktiserer det som er gunstig for dem og når dermed fram til Den øverste tilstand."

तानहं द्विषतः कूरान्संसारेषु नराधमान् ।
क्षिपाम्यजस्रमशुभानासुरीष्वेव योनिषु ॥ १९ ॥
आसुरीं योनिमापन्न मूढा जन्मनि जन्मनि ।
मामप्राप्यैव कौन्तेय ततो यान्त्यधमां गतिम् ॥ २० ॥
त्रिविधं नरकस्येदं द्वारं नाशनमात्मनः ।
कामः क्रोधस्तथालोभस्तमादेतत्त्रयं त्यजेत् ॥ २१ ॥
एतैर्विमुक्तः कौन्तेय तमोद्वैस्त्रिभिर्नरः ।
आचरत्यात्मन श्रेयस्ततो याति परां गतिम् ॥ २२ ॥

Bare ved å holde seg borte fra disse tre veiene til helvete kan en person klare å gjennomføre en livsførsel som kan belønne ham med det sublimate gode og den endelige lyksalighet det er å nå fram til Krishn. Bare ved å gi avkall på de tre perversjonene kan en person utføre den foreskrevne oppgaven der resultatet er forsoningens endelige herlighet.

23. "Den som bryter skriftens bud og handler uten skjønnsomhet etter sin egen vilje, når verken perfektjon eller Det øverste mål, ikke engang lykke."

Skriften det er snakk om, er ingenting annet enn Geeta selv som Krishn har beskrevet som "den mest mystiske av all kunnskap" i 20. vers i kapittel 15. Geeta er det perfekte skrift, og den som ignorerer det og handler egenrådig, fratras fullendelse, frelse og lyksalighet.

24. "Skriften er altså autoriteten når det gjelder hva som bør gjøres og hva som ikke bør gjøres, og viser at du har evnen til å handle ifølge bestemmelsene som er nedlagt i skriften."

Også i 8. vers i kapittel 3 sa Krishn til Arjun at han måtte utføre den foreskrevne oppgaven. Yagya er et bilde på den spesielle form for tilbedelse som fullstendig undertrykker sinnet og fører til den evige, uforanderlige Gud. Han legger nå til at begjær, vrede og grådighet er de tre hovedveiene til helvete. Først etter å ha fornektet disse tre ondene, kan handling begynne – den foreskrevne handling som Krishn gjentatte ganger har skildret som livsførselen som fører til den høyeste herlighet og det øverste gode. Jo mer en person er engasjert i ytre, verdslige sysler, desto mer forlokkende er formen der begjær, sinne og grådighet manifesterer seg for ham. Den forordnete handling er på den annen side noe som det er sikret adgang til først etter at man har oppgitt begjær, vrede og grådighet,

यः शास्त्रविधिमुस्तृज्य वर्तते कामकारतः ।
न स सिद्धिमवाप्नोति न सुखं न परां गतिम् ॥ २३ ॥
तस्माच्छास्त्रं प्रमाणं ते कार्याकार्यव्यवस्थितौ ।
ज्ञात्वा शास्त्रविधानोक्तं कर्म कर्तुमिहार्हसि ॥ २४ ॥

og det er først da at slik handling forvandles til vanemessig atferd. For personen som aviser dette og handler egenrådig, finnes det verken lykke eller fullendelse, heller ikke den endelige tilgivelse. Og skriften er den eneste autoritet som bestemmer hva som er riktig og hva som er galt. Det er derfor maktpåliggende for Arjun å opptre ifølge skriften, og denne skriften er Geeta.

I begynnelsen av kapitlet har Yogeshwar Krishn gitt en grundig skildring av de fromme impulser som utgjør den guddommelige skatt. Stødig meditasjon, total selvoppgivelse, indre fromhet, beherskelse av sansene, undertrykkelse av sinnet, studier som minner en om Jeget, streben etter yagya, ydmykelse av sansene og sinnet, fravær av sinne og et rolig intellekt er blant de 26 attributter som er blitt påpekt. Alle disse dydene finnes bare hos de tilbedende som er engasjert i praksis av yog og har kommet nær det ønskede mål, men de eksisterer delvis hos alle – i deg såvel som i meg.

Senere har Krishn nevnt omkring et halvt dusin avvik som for eksempel uvitenhet, arroganse, forfengelighet og grusomhet som utgjør det demoniske forråd. Til slutt aviser han dommen overfor Arjun. Den går ut på at mens fromhetens rikdommer fører til perfekt frigjøring og realisering av den øverste tilstand, lenker og nedverdiger forrådet av djevelske impulser Jeget. Men Arjun forsikres samtidig om at han ikke behøver å fortvile, for han er velsignet med den guddommelige skatt.

Men hvilke er tilholdsstedene for de rettskafne og syndige impulsene? Om dette har Krishn sagt at menneskers tilbøyelighet er av to slag, fromme og ugudelige. En person er gudelig hvis det er overflod av guddommelige impulser i ham, men han er djevelsk hvis det vrirler av laster i ham. Hvor de enn blir født og hvilke navn mennesker er kjent under, tilhører de en av disse to kategoriene.

Krishn gjennomgår så detaljert attributtene til mennesker som er forbannet med en ond legning. Mennesker med syndige tilbøyeligheter har ingen anelse om hvordan de skal utføre verdifulle handling, heller ikke hvordan de skal avstå fra det som er uverdige.

Siden de ikke har utført handling, er det i dem verken sannhet eller renhet, heller ikke riktig livsførsel. Ifølge dem har verden verken ly eller Gud og er bare mekanisk skapt ved kjødelig samleie. Nytelse er altså deres endelige mål, for det finnes ingenting hinsides det for dem. En slik villfarelse var også vanlig på Krishns tid. Den har faktisk eksistert alltid. Det er ikke slik at bare Charvak¹ spredte et slikt syn. Slik vil det være så lenge den menneskelige psyke er underkastet stigning og synking av guddommelige og djevelske instinkter. Ifølge Krishn blir sløve, grusomme mennesker født bare for å skade andre og ødelegge alt det som er gunstig. De hevder at siden de har drept én fiende, vil de nå drepe en til. Så Krishn sier til Arjun at i stedet for å drepe fiendene deres er disse menneskene, som er slaver under begjær og sinne, egentlig fiendtlig innstilt overfor ham – den Gud som eksisterer i dem og i alle andre. Drepte Arjun Jayadrath² og andre under ed? Hvis han gjorde det, er han bare en demonisk karakter. Da er han en fiende av Gud. Men Krishn har uttrykkelig sagt at Arjun er velsignet med guddommelig rikdom. Dette er grunnen til at han er blitt rådet til ikke å fortvile. Dette er dermed nok et bevis på at Gud har tilhold i alle menneskers hjerte. Man bør huske at det finnes en kraft der oppe som hele tiden holder øye med oss. Det er derfor avgjørende viktig at vår livsførsel og gjennomføring av handling bør være i tråd med det som er forordnet i skriften, ellers venter straffen.

Yogeshwar Krishn har sagt at han for all framtid kaster demoniske, grusomme mennesker, igjen og igjen, ned i helvetet. Men hvordan er dette helvetet? Ifølge Krishn innebærer helvete at man gjentatte ganger faller ned i lave, skitne fødsler. Dette er altså synonyme uttrykk. Denne nedverdiggelsen av Jeget er helvete, og begjær, sinne og grådighet er de tre hovedveiene til det. Dette er de tre fundamentene for demoniske tendenser. Bare en fornektelse av disse

1 En sofistisk filosof som la fram den groveste form for ateisme og materialisme. [back](#)

2 En svoger av Duryodhan. Etter å ha blitt utsatt for mange ydmykelser av Pandav for å ha fornærmet Draupadi, spilte Jayadrath en hovedrolle i planleggingen av drapet på Abhimanyu, Arjuns sønn, og møtte til slutt døden for Arjuns hånd. [back](#)

tre markerer begynnelsen på handlingene som gjentatte ganger er omtalt av Krishn. Begjær, sinne og grådighet fortøner seg enda mer fristende for dem som er mest intenst opptatt av verdslige ting eller til og med av sømmelig oppfyllelse av sosiale forpliktelser. Derfor er det i sannhet bare ved å unngå disse tre at man får adgang til den foreskrevne handling. Og skriften – Geeta – er derfor den eneste autoritet å vende seg til når man står overfor dilemmaet hva man skal gjøre og ikke gjøre – hva som er en verdig handling og hva som er uverdig. Så formaningen er å gjennomføre bare den unike handling, foreskrevet av denne hellige bok – den sanne handling.

Yogeshwar Krishn har altså i dette kapitlet utdypende beskrevet både guddommelige og djevelske impulser og indikert at menneskehjertet er tilholdssted for begge.

Slik slutter sekstende kapittel i Upanishad av Shreemad Bhagwad Geeta om kunnskapen om Den øverste ånd, vitenskapen yog og dialogen mellom Krishn og Arjun med tittelen: "Daivasur Sampad-Vibhag Yog" eller "Yog for å skille det guddommelige fra det djevelske." Slik slutter Swami Adgadanands fortolkning av det sekstende kapittel i Shreemad Bhagwad Geeta "Yatharth Geeta".

Hari om tat sat